

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.10731717>

Accepted: 26.02.2024

Türkçe Öğretmenliği Lisans Programlarının İncelenmesi: 1997, 2006 ve 2018 Karşılaştırması

Review Of Turkish Teaching Undergraduate Programs: Comparison Of 1997, 2006 And 2018

Mümin ŞENTÜRK

Merkez Ece Amca İlkokulu, Balıkesir/Karesi
muminsenturk10@gmail.com, Orcid: <https://orcid.org/0009-0002-3317-7083>

Soner ÇAKIR

Sakarya İlkokulu, Balıkesir/Karesi
scsoner10@gmail.com, Orcid: <https://orcid.org/0009-0004-4623-2963>

Salih ÖZDEMİR

Şehit Astsubay Cemil Erbek Ortaokulu, Balıkesir/Karesi
salih-ozdemir60@hotmail.com, Orcid: <https://orcid.org/0009-0000-3994-8964>

Fatma Nur ÖZDEMİR

Kayabey Şehit Ferruh Kulaoğlu Ortaokulu, Balıkesir/Karesi
fatmanurogretmen10@gmail.com, Orcid: <https://orcid.org/0009-0002-5503-0293>

Ali Fatih KARTAL

Fatih Ortaokulu, Balıkesir/Karesi
alifatih.kartal@gmail.com, Orcid: <https://orcid.org/0009-0005-1905-5401>

Güner SÜZANER

Merkez Ece Amca İlkokulu, Balıkesir/Karesi
suzanerguner@gmail.com, Orcid: <https://orcid.org/0009-0003-0878-0590>

Özet

Bu araştırmanın amacı 1998, 2006 ve 2018 yıllarında uygulanmaya başlanan Türkçe Öğretmenliği lisans programlarının karşılaştırmalı olarak incelenmesidir. Araştırmada nitel araştırma modeli esas alınmıştır. Desen olarak ise doküman incelenmesi (analizi) kullanılmıştır. Araştırmanın verilerine, Yükseköğretim Kurulu'nun internet sitesinden ulaşılmıştır. Verilerin analizinde ise içerik analizi tekniği kullanılmıştır.

Veriler; lisans programları kapsamında meslek bilgisi, genel kültür, alan bilgisi dersleri kapsamında üç alanda incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre lisans programlarında bazı derslerin çıkartılıp, yeni derslerin programlara dâhil edilmiştir. Meslek bilgisi ve genel kültür ders sayısı yıllar geçtikçe artmıştır. Buna karşın alan eğitimi ders sayısı yıllar geçtikçe azalmıştır. Genel kültür derslerinin kredi miktarlarında artış yaşanırken, alan eğitimi derslerinin kredi miktarlarında azalma meydana gelmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Öğretmenliği, Lisans Programı, Karşılaştırma, Eğitim Programları

Abstract

This study aims to comparatively examine the Turkish Language Teaching undergraduate programs that were implemented in 1998, 2006 and 2018. The research was based on qualitative research model. Document analysis (analysis) was used as a pattern. The data of the research was accessed from the website of the Council of Higher Education. Content analysis technique was used to analyze the data. Data; It was examined in three areas within the scope of undergraduate programs: professional knowledge, general culture and field knowledge courses. According to the results of the research, some courses were removed from the undergraduate programs and new courses were included in the programs. The number of vocational knowledge and general culture courses has increased over the years. On the other hand, the number of field education courses has decreased over the years. While there was an increase in the credit amounts of general culture courses, there was a decrease in the credit amounts of field education courses.

Keywords: Turkish Teacher, Undergraduate Program, Comparison, Training Programs.

1. GİRİŞ

Eğitim, insanlığın ilk zamanlarından beri üzerinde tartışılan bir kavramdır. Bu kavrama ilişkin birçok tanım bulunmaktadır (Sönmez, 1993). Bu tanımların en başta gelenlerinin içeriğinde öğrenme kavramı bulunmaktadır. Eğitim, insanların davranışlarında değişikliğin meydana gelmesi sürecinde gerçekleştirilen faaliyetlerin tümünü ifade etmektedir. Fakat bu davranış tasarımı istenilen şekilde meydana gelmesi önem arz eden bir noktadır. Bu bakımdan eğitimi bir davranış oluşturma ya da tasarlama süreci olarak ele almak mümkündür (Demirel ve Kaya, 2012; Ertürk, 2013). Bu noktada ise karşımıza öğretim kavramının çıktığını söylemek mümkündür. Öğretim, eğitim faaliyetlerinin nasıl ve hangi yöntemlerle şekillendirileceğini gösteren bir kavramdır. Bu bağlamda öğrenme ve öğretim kavramlarının bir bütün olarak eğitim kavramının kapsamı içine girdiği söylenebilir (Küçükahmet, 1997; Özçelik, 2009; Senemoğlu, 2021).

Eğitim faaliyetlerinin verimli şekilde gerçekleşmesi için belirli bir plan minvalinde gerçekleşmesi gerekmektedir. Bu planlı faaliyet sürecine ise eğitim programı ismi verilmektedir (Demirel, 2017). Eğitim sisteminin önemli bir parçası olan eğitim programları okul öncesi eğitimden yükseköğretime kadar tasarlanmakta ve uygulanmaktadır. Eğitim programlarının sağlıklı şekilde uygulanmasında birçok etmen bulunmaktadır (Orstein ve Hunkins, 2014). Bu etmenlerden biri ve belki de en etkili öğretilendir. Öğretmen eğitim programlarının aslına uygun yani öngörüldüğü

şekilde hayata geçirilmesini sağlayan eğitim sisteminin en önemli etmenidir. Bu bakımdan öğretmenlerin mesleki profesyonelliği önemlidir. Öğretmenlerin mesleki anlamda dolu ve yetkin olmalarını sağlayan faktörlerden biri de lisans eğitimidir. Yani öğretmen yetiştirme sisteminin önemi ortaya çıkmaktadır. Öğretmenler, eğitim fakültelerinde belirli bir program çerçevesinde öğrenim görürler ve mesleki profesyonelliklerinin ilk adımı atmış olurlar (Kavcar, 2002; Okçabol, 2005; Özden, 2014).

Öğretmen yetiştirme, lisans programları çerçevesinde tasarlanıp yürütülür. Lisans programlarının içeriğinde yer alan dersler genel itibariyle üç ana dalda toplanmıştır. Bunlar; meslek bilgisi dersleri, genel kültür dersleri ve alan eğitimi dersleridir. Bu dersler bölümlere göre değişiklik göstermektedir. Elbette bazı dersler tüm bölümlerde ortak ders kapsamında programların içeriğinde yer almaktadır (Yükseköğretim Kurulu, 1998, 2007) Bu üç dalda da yer alan derslere bazı örnekler vermek yerinde olacaktır. Türkçe öğretmenliği lisans programı özelinde alan eğitimi derslerinden bazıları şunlardır: ‘Türk Dil Bilgisi I: Ses Bilgisi’, ‘Edebiyat Bilgi ve Kuramları II’, ‘Türk Halk Edebiyatı I’, ‘Türk Dilbilgisi IV: Cümle Bilgisi’, ‘Orta Türkçe ve Metin İncelemeleri’, ‘Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Dünya Edebiyatı’. Genel kültür derslerinden bazıları şunlardır: ‘Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I’, ‘Bilimsel Araştırma Yöntemleri’, ‘Topluma Hizmet Uygulamaları’, ‘Türk Eğitim Tarihi’, ‘Uygarlık Tarihi’. Meslek bilgisi derslerinden bazıları şunlardır: ‘Öğretmenlik Mesleğine Giriş’, ‘Öğretim Teknolojileri’, ‘Öğretimde Planlama ve Değerlendirme’, ‘Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme’, ‘Özel Eğitim ve Kaynaştırma’ (Yükseköğretim Kurulu, 2018).

Türkçe öğretmenleri öğrencilere ana dil eğitimini kazandırmada görev alan öğretmenlik branşıdır. Temel eğitimde atılan okuma becerilerinin temelini daha üst seviyeye çıkartıldığı dönemde görev alan Türkçe öğretmenlerinin lisans eğitiminde almış oldukları derslerin zaman içerisinde göstermiş olduğu değişim önemlidir. İlgili alanyazında Türkçe öğretmenliği lisans programlarını inceleyen sınırlı sayıda araştırma bulunmaktadır. Ayrıca üç lisans programını tablolar halinde karşılaştırmalı bir şekilde ayrıntılarıyla inceleyen bir çalışmaya ise alanyazında rastlanmamıştır. Bu bakımdan bu araştırmanın ilgili alanyazına katkı sunacağı söylenebilir. Sonuç olarak bu araştırmanın amacı Türkçe öğretmenliği lisans programlarının 1997, 2006 ve 2018 programlarının karşılaştırılmasıdır. Bu minvalde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. 1997, 2006 ve 2018 Türkçe öğretmenliği lisans programlarında yer alan meslek bilgisi derslerinin dağılımı ve değişimi nasıldır?
2. 1997, 2006 ve 2018 Türkçe öğretmenliği lisans programlarında yer alan genel kültür derslerinin dağılımı ve değişimi nasıldır?

3. 1997, 2006 ve 2018 Türkçe öğretmenliği lisans programlarında yer alan alan eğitimi derslerinin dağılımı ve değişimi nasıldır?

2. YÖNTEM

2.1. Model

Bu araştırmada Türkçe öğretmenliği lisans programlarının karşılaştırılması amaçlandığı ve bu doğrultuda belgeler aracılığıyla tarama yapıldığı için nitel araştırma modeli ve desenlerden ise doküman analizi tercih edilip kullanılmıştır.

2.2. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada verilere Yükseköğretim Kurulu'nun internet sitesinin "yayınlarımız" kısmından ulaşılmıştır (URL-1) Bu kısımda lisans programlarının ders içerikleri bulunmaktadır. Belgelere ulaşıldıktan sonra Türkçe öğretmenliği lisans programlarının öncelikle 1997, 2006 ve 2018 programlarında yer alan dersler meslek bilgisi, genel kültür ve alan eğitimi olmak üzere kategoriler halinde listelenmiştir. Bu sınıflamada derslerin teorik veya uygulamalı olması ile birlikte kredi miktarları da ele alınmıştır. Listelenme işleminden sonra karşılaştırmalı tablolar hazırlanmıştır. Bu bakımdan bu araştırmada verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır.

3. BULGULAR

3.1. Birinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Birinci araştırma sorusu kapsamında 1997, 2006 ve 2018 Türkçe Öğretmenliği Lisans Programlarında yer alan meslek bilgisi derslerinin ders saatleri (teorik, uygulamalı), kredi miktarlarına ilişkin bilgiler bulunmaktadır. Bu doğrultudaki bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Meslek Bilgisi Derslerinin Karşılaştırılması

Dönemler	1997 Lisans Programı			2006 Lisans Programı			2018 Lisans Programı					
	Dersler	T	U	K	Dersler	T	U	K	Dersler	T	U	K
1. yarıyıl	Öğretmenlik Mesleğine Giriş	3	0	3	Eğitim Bilimine Giriş	3	0	3	Eğitime Giriş	2	0	2
									Eğitim Felsefesi	2	0	2
2. yarıyıl	Okul Deneyimi I	1	4	3	Eğitim Psikolojisi	3	0	3	Eğitim Psikolojisi	2	0	2
									Eğitim Sosyolojisi	2	0	2
3. yarıyıl	Gelişim ve Öğrenme	3	0	3	Öğretim İlke ve Yöntemleri	3	0	3	Öğretim Teknolojileri	2	0	2
									Öğretim İlke ve Yöntemleri	2	0	2
4. yarıyıl	Öğretimde Planlama ve Değerlendirme	3	2	4	Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı	2	2	3	Türk Eğitim Tarihi	2	0	2
									Eğitimde Araştırma Yöntemleri	2	0	2
5. yarıyıl	Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme	2	2	3	Özel Öğretim Yöntemleri I	2	2	3	Sınıf Yönetimi	2	0	2
									Sınıf Yönetimi	2	0	2
6. yarıyıl	Sınıf Yönetimi	2	2	3	Ölçme ve Değerlendirme	3	0	3	Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme	2	0	2
									Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	2	0	2
7. yarıyıl	Özel Öğretim Yöntemleri II	2	2	3	Okul Deneyimi	1	4	3	Öğretmenlik Uygulaması I	2	6	5
									Okul Deneyimi II	1	4	3
8. yarıyıl	Rehberlik	3	0	3	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	2	0	2	Öğretmenlik Uygulaması II	2	6	5
									Öğretmenlik Uygulaması	2	6	5
Okullarda Rehberlik	2	0	2									
Toplam	11	24	24	36	12	30	16	30	16	32	12	34

Tablo 1’de 1997, 2006 ve 2018 Türkçe Öğretmenliği Lisans Programlarında yer alan meslek bilgisi derslerinin ders saatlerine (teorik, uygulamalı), kredi miktarlarına ilişkin bilgiler sunulmuştur. Bu doğrultuda gerçekleştirilen karşılaştırmalar, yarıyıl veya dönem bazında gerçekleştirilmiştir. Buna göre 1. yarıyılıda 1997 ve 2006 lisans programlarında bir ders bulunurken, 2018 lisans programında iki ders bulunmaktadır. 1997 lisans programında ‘Öğretmenlik Mesleğine Giriş’ (T: 3, U: 0, K: 3), 2006 lisans programında ‘Eğitim Bilimine Giriş’ (T: 3, U: 0, K: 3), 2018 lisans programında ise ‘Eğitime Giriş’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Eğitim Felsefesi’ (T: 2, U: 0, K: 2) dersleri bulunmaktadır. 2. yarıyılıda 1997 ve 2006 lisans programında bir ders bulunurken, 2018 lisans programında iki ders bulunmaktadır. 1997 lisans programında ‘Okul Deneyimi I’ (T: 1, U: 4, K: 3), 2006 lisans programında ‘Eğitim Psikolojisi’ (T: 3, U: 0, K: 3), 2018 lisans programında ‘Eğitim Psikolojisi’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Eğitim Sosyolojisi’ (T: 2, U: 0, K: 0) dersleri bulunmaktadır. 3. yarıyılıda 1997 ve 2006 lisans programlarında bir ders bulunurken, 2018 lisans programında iki ders bulunmaktadır. 1997 lisans programında ‘Gelişim ve Öğrenme’ (T: 3, U: 0, K: 3), 2006 lisans programında ‘Öğretim İlke ve Yöntemleri’ (T: 3, U: 0, K: 3), 2018 lisans programında ‘Öğretim Teknolojileri’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Öğretim İlke ve Yöntemleri’ (T: 2, U: 0, K: 2) dersleri bulunmaktadır. 4. yarıyılıda 1997 ve 2006 lisans programlarında bir ders, 2018 lisans programında iki ders bulunmaktadır. 1997 lisans programında ‘Öğretimde Planlama ve Değerlendirme’ (T: 3, U: 2, K: 4), 2006 lisans programında ‘Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı’ (T: 2, U: 2, K: 3), 2018 lisans programında ‘Türk Eğitim Tarihi’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Eğitimde Araştırma Yöntemleri’ (T: 2, U: 0, K: 2) dersleri bulunmaktadır. 5. yarıyılıda 1997 lisans programında bir ders bulunurken, 2006 ve 2018 lisans programlarında iki ders bulunmaktadır. 1997 lisans programında ‘Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme’ (T: 2, U: 2, K: 3), 2006 lisans programında ‘Özel Öğretim Yöntemleri I’ (T: 2, U: 2, K: 3), ‘Sınıf Yönetimi’ (T: 2, U: 0, K: 2), 2018 lisans programında ‘Sınıf Yönetimi’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Eğitimde Ahlak ve Etik’ (T: 2, U: 0, K: 2) dersleri bulunmaktadır. 6. yarıyılıda 1997, 2006 ve 2018 lisans programlarında iki ders bulunmaktadır. 1997 lisans programında ‘Sınıf Yönetimi’ (T: 2, U: 2, K: 3), ‘Özel Öğretim Yöntemleri I’ (T: 2, U: 2, K: 3), 2006 lisans programında ‘Ölçme ve Değerlendirme’ (T: 3, U: 0, K: 3), ‘Özel Öğretim Yöntemleri II’ (T: 2, U: 2, K: 3), 2018 lisans programında ‘Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi’ (T: 2, U: 0, K: 2) dersleri bulunmaktadır. 7. yarıyılıda 1997 ve 2018 lisans programlarında iki ders bulunurken, 2006 lisans programında üç ders bulunmaktadır. 1997 lisans programında ‘Özel Öğretim Yöntemleri II’ (T: 2, U: 2, K: 3), ‘Okul Deneyimi II’ (T: 1, U: 4, K: 3), 2006 lisans programında ‘Okul Deneyimi’ (T: 1, U: 4, K: 3), ‘Rehberlik’ (T: 3, U: 0, K: 3), ‘Özel Eğitim’ (T: 2, U: 0, K: 2), 2018 lisans programında ‘Öğretmenlik Uygulaması I’ (T: 2, U: 6, K: 5), ‘Özel Eğitim ve Kaynaştırma’ (T: 2, U: 0, K: 2) dersleri bulunmaktadır. 8. yarıyılıda 1997, 2006 ve 2018 lisans programlarında iki ders bulunmaktadır. 1997 lisans programında ‘Rehberlik’ (T: 3, U: 0, K: 3), ‘Öğretmenlik Uygulaması’ (T: 2, U: 6, K: 5), 2006 lisans programında ‘Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi’ (T: 2, U: 0,

K: 2), ‘Öğretmenlik Uygulaması’ (T: 2, U: 6, K: 5), 2018 lisans programında ‘Öğretmenlik Uygulaması II’ (T: 2, U: 6, K: 5), ‘Okullarda Rehberlik’ (T: 2, U: 0, K: 2) dersleri bulunmaktadır.

3.2. İkinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

İkinci araştırma sorusu kapsamında 1997, 2006 ve 2018 Türkçe Öğretmenliği Lisans Programlarında yer alan genel kültür derslerinin ders saatleri (teorik, uygulamalı), kredi miktarlarına ilişkin bilgiler bulunmaktadır. Bu doğrultudaki bilgiler Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Genel Kültür Derslerinin Karşılaştırılması

Dönemler	1997 Lisans Programı			2006 Lisans Programı			2018 Lisans Programı					
	Dersler	T	U	K	Dersler	T	U	K	Dersler	T	U	K
1. yarıyıl	Yabancı Dil I	3	0	3	Yabancı Dil I	3	0	3	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	2
	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	2	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	2	Yabancı Dil I	2	0	2
									Türk Dili I	3	0	3
									Bilişim Teknolojileri	3	0	3
2. yarıyıl	Yabancı Dil II	3	0	3	Yabancı Dil II	3	0	3	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	2
	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	2	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	2	Yabancı Dil II	2	0	2
									Türk Dili II	2	0	2
3. yarıyıl	Bilgisayar	2	2	3	Bilimsel Araştırma Yöntemleri	2	0	2				
4. yarıyıl					Bilgisayar I	2	2	3				
					Bilgisayar II	2	2	3				
5. yarıyıl					Etkili İletişim	3	0	3				
					Topluma Hizmet Uygulamaları	1	2	2	Topluma Hizmet Uygulamaları	1	2	2
6. yarıyıl					Türk Eğitim Tarihi	2	0	2				
					Uygarlık Tarihi	2	0	2				
7. yarıyıl												
8. yarıyıl					Dil ve Kültür	2	0	2	Dil ve Kültür	2	0	2
Toplam	5	12	2	13	12	26	6	29	9	19	2	20

Tablo 2’de 1997, 2006 ve 2018 Türkçe Öğretmenliği Lisans Programlarında yer alan genel kültür derslerinin ders saatlerine (teorik, uygulamalı), kredi miktarlarına ilişkin bilgiler sunulmuştur. Bu doğrultuda gerçekleştirilen karşılaştırmalar, yarıyıl veya dönem bazında gerçekleştirilmiştir. Buna göre 1. yarıyılıda 1997 ve 2006 lisans programlarında iki ders bulunurken, 2018 lisans programında dört ders bulunmaktadır. 1997 lisans programında ‘Yabancı Dil I’ (T: 3, U: 0, K: 3), ‘Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I’ (T: 2, U: 0, K: 2), 2006 lisans programında ‘Yabancı Dil I’ (T: 2, U: 0, K: 2), Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I (T: 3, U: 0, K: 3), 2018 lisans programında ‘Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I’ (T: 2, U: 0, K: 2), Yabancı Dil I (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Türk Dili I’ (T: 3, U: 0, K: 3), ‘Bilişim Teknolojileri’ (T: 3, U: 0, K: 3) dersleri bulunmaktadır. 2. yarıyılıda 1997 ve 2006 lisans programlarında iki ders bulunurken, 2018 lisans programında ise üç ders bulunmaktadır. 1997 lisans programında ‘Yabancı Dil II’ (T: 3, U: 0, K: 3), ‘Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II’ (T: 2, U: 0, K: 2), 2006 lisans programında ‘Yabancı Dil II’ (T: 3, U: 0, K: 3), ‘Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II’ (T: 2, U: 0, K: 2), 2018 lisans programında ‘Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Yabancı Dil II’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Türk Dili II’ (T: 2, U: 0, K: 2) dersleri bulunmaktadır. 3. yarıyılıda 1997 lisans programında bir ders ve 2006 lisans programında iki ders bulunurken, 2018 lisans programında herhangi bir genel kültür dersi bulunmamaktadır. 1997 lisans programında ‘Bilgisayar’ (T: 2, U: 2, K: 3), 2006 lisans programında ‘Bilimsel Araştırma Yöntemleri’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Bilgisayar I’ (T: 2, U: 2, K: 3) dersleri bulunmaktadır. 4. yarıyılıda 2006 lisans programında iki ders bulunurken, 1997 ve 2018 lisans programlarında herhangi bir genel kültür dersi bulunmamaktadır. 2006 lisans programında ‘Bilgisayar II’ (T: 2, U: 2, K: 3) ve ‘Etkili İletişim’ (T: 3, U: 0, K: 3) dersleri bulunmaktadır. 5. yarıyılıda 2006 ve 2018 lisans programlarında bir ders bulunurken, 1997 lisans programında ise herhangi bir genel kültür dersi bulunmamaktadır. 2006 ve 2018 lisans programlarında ‘Topluma Hizmet Uygulamaları’ (T: 1, U: 2, K: 2) dersi bulunmaktadır. 6. yarıyılıda 2006 lisans programında iki ders bulunurken, 1997 ve 2018 lisans programlarında ise herhangi bir genel kültür dersi bulunmamaktadır. 2006 lisans programında ‘Türk Eğitim Tarihi’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Uygarlık Tarihi’ (T: 2, U: 0, K: 2) dersler, bulunmaktadır. 7. Yarıyılıda üç lisans programında da herhangi bir genel kültür dersi bulunmamaktadır. 8. yarıyılıda 2006 ve 2018 lisans programlarında bir ders bulunurken, 1997 lisans programlarında ise herhangi bir genel kültür dersi bulunmamaktadır. 2006 ve 2018 lisans programlarında ‘Dil ve Kültür’ (T: 2, U: 0, K: 2) dersi bulunmaktadır.

3.3. Üçüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Üçüncü araştırma sorusu kapsamında 1997, 2006 ve 2018 Türkçe Öğretmenliği Lisans Programlarında yer alan alan eğitimi derslerinin ders saatleri (teorik, uygulamalı), kredi miktarlarına ilişkin bilgiler bulunmaktadır. Bu doğrultudaki bilgiler Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Alan Eğitim Derslerinin Karşılaştırılması

Dönemler	1997 Lisans Programı			2006 Lisans Programı			2018 Lisans Programı					
	Dersler	T	U	K	Dersler	T	U	K	Dersler	T	U	K
1. yarıyıl	Türk Dil Bilgisi I: Ses Bilgisi	2	0	2	Yazı Yazma Teknikleri	1	2	2	Edebiyat Bilgi ve Kuramları I	2	0	2
	Osmanlı Türkçesi I	2	0	2	Türk Dil Bilgisi I: Ses Bilgisi	2	0	2	Osmanlı Türkçesi I	2	0	2
	Edebiyat Bilgi ve Teorileri	3	0	3	Edebiyat Bilgi ve Kuramları I	2	0	2	Türk Dil Bilgisi I	2	0	2
	Coğrafyaya Giriş	2	0	2	Yazılı Anlatım I	2	0	2				
	Yazılı Anlatım I	2	0	2	Sözlü Anlatım I	2	0	2				
					Osmanlı Türkçesi I	2	0	2				
2. yarıyıl	Türk Dil Bilgisi II: Ses Bilgisi	2	0	2	Türk Dil Bilgisi II: Ses Bilgisi	2	0	2	Edebiyat Bilgi ve Kuramları II	2	0	2
	Osmanlı Türkçesi II	2	0	2	Edebiyat Bilgi ve Kuramları II	2	0	2	Osmanlı Türkçesi II	2	0	2
	Uygarlık Tarihi	2	0	2	Yazılı Anlatım II	2	0	2	Türk Dil Bilgisi II	2	0	2
	Ülkeler Coğrafyası	3	0	3	Sözlü Anlatım II	2	0	2	Dil Eğitiminin Temel Kavramları	2	0	2
	Yazılı Anlatım I	2	0	2	Osmanlı Türkçesi II	2	0	2				
3. yarıyıl	Türk Dil Bilgisi III: Kelime Bilgisi	2	0	2	Türk Dil Bilgisi III: Sözcük Bilgisi	2	0	2	Çocuk Edebiyatı	2	0	2
	Eski Türk Edebiyatı I	2	0	2	Türk Halk Edebiyatı I	2	0	2	Türkçe Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları	2	0	2
	Yeni Türk Edebiyatı I	2	0	2	Eski Türk Edebiyatı	2	0	2	Türk Halk Edebiyatı I	2	0	2

	Sözlü Anlatım	2	0	2	Yeni Türk Edebiyatı I	2	0	2	Yeni Türk Edebiyatı I	2	0	2
	Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği	3	0	3					Türk Dil Bilgisi III	2	0	2
	Türk Tarihi ve Kültürü I	2	0	2					Eski Türk Edebiyatı I	2	0	2
4. yarıyıl	Türk Dilbilgisi IV: Cümle Bilgisi	2	0	2	Türk Dilbilgisi IV: Cümle Bilgisi	3	0	3	Türkçe Öğretim Programları	2	0	2
	Eski Türk Edebiyatı II	2	0	2	Türk Halk Edebiyatı I	2	0	2	Türk Halk Edebiyatı II	2	0	2
	Yeni Türk Edebiyatı II	2	0	2	Eski Türk Edebiyatı II	2	0	2	Yeni Türk Edebiyatı II	2	0	2
	Anlama Teknikleri: Okuma Dinleme	2	0	2	Yeni Türk Edebiyatı II	2	0	2	Türk Dil Bilgisi IV	2	0	2
	Dil ve Kültür	2	0	2	Genel Dilbilimi	3	0	3	Eski Türk Edebiyatı II	2	0	2
	Türk Tarihi ve Kültürü II	2	0	2								
	Eski Türkçe ve Metin İncelemeleri	2	0	2	Anlama Teknikleri I: Okuma Eğitimi	2	2	3	Dinleme Eğitimi	3	0	3
5. yarıyıl	Konuşma ve Yazma Eğitimi	2	2	3	Anlama Teknikleri II: Dinleme Eğitimi	2	2	3	Okuma Eğitimi	3	0	3
	Metin Bilgisi	2	0	2	Çocuk Edebiyatı	2	0	2	Dilbilimi	2	0	2
	Yeni Türk Edebiyatı III	2	0	2	Dünya Edebiyatı	3	0	3				
	Türk Halk Edebiyatı Vatandaşlık Bilgisi	3	0	3								
6. yarıyıl	Orta Türkçe ve Metin İncelemeleri	2	0	2	Anlama Teknikleri I: Konuşma Eğitimi	2	2	3	Yazma Eğitimi	3	0	3
	Çağdaş Türk Edebiyatı	3	0	3	Anlama Teknikleri II: Yazma Eğitimi	2	2	3	Konuşma Eğitimi	3	0	3

	Çocuk Edebiyatı	3	0	3	Yabancılar Türkçe Öğretimi	2	0	2	Metindilbilim	2	0	2
	Sosyal Bilimleri Öğretimi	2	2	3								
7. yarıyıl	Yaşayan Türk Lehçeleri	2	0	2	Tiyatro ve Drama Uygulamaları	2	2	3	Dil Bilgisi Öğretimi	2	0	2
	Tiyatro ve Canlandırma Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi	2	2	3	Türkçe Ders Kitabı İncelemeleri	2	0	2	Tiyatro ve Drama Uygulamaları	2	0	2
8. yarıyıl	Türkiye Türkçesi	2	0	2					Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi	3	0	3
									Dünya Edebiyatı	2	0	2
Toplam	34	79	6	83	29	60	12	66	28	61	0	61

Tablo 3'te 1997, 2006 ve 2018 Türkçe Öğretmenliği Lisans Programlarında yer alan alan bilgisi derslerinin ders saatlerine (teorik, uygulamalı), kredi miktarlarına ilişkin bilgiler sunulmuştur. Bu doğrultuda gerçekleştirilen karşılaştırmalar, yarıyıl veya dönem bazında gerçekleştirilmiştir. Buna göre 1. yarıyıl 1997 lisans programında beş, 2006 lisans programında altı, 2018 lisans programında üç ders bulunmaktadır. 1997 lisans programında 'Türk Dil Bilgisi I: Ses Bilgisi' (T: 2, U: 0, K: 2), 'Osmanlı Türkçesi I' (T: 2, U: 0, K: 2), 'Edebiyat Bilgi ve Teorileri' (T: 3, U: 0, K: 3), 'Coğrafyaya Giriş' (T: 2, U: 0, K: 2), 'Yazılı Anlatım I' (T: 2, U: 0, K: 2), 2006 lisans programında Yazı Yazma Teknikleri (T: 1, U: 2, K: 2), Türk Dil Bilgisi I: Ses Bilgisi' (T: 2, U: 0, K: 2), 'Edebiyat Bilgi ve Kuramları I' (T: 2, U: 0, K: 2), 'Yazılı Anlatım I' (T: 2, U: 0, K: 2), 'Sözlü Anlatım I' (T: 2, U: 0, K: 2), 'Osmanlı Türkçesi I' (T: 2, U: 0, K: 2), 2018 lisans programında 'Edebiyat Bilgi ve Kuramları I' (T: 2, U: 0, K: 2), 'Osmanlı Türkçesi I' (T: 2, U: 0, K: 2), 'Türk Dil Bilgisi I' (T: 2, U: 0, K: 2) dersleri bulunmaktadır. 2. yarıyıl 1997 ve 2006 lisans programlarında beş, 2018 lisans programında ise dört ders bulunmaktadır. 1997 lisans programında 'Türk Dil Bilgisi II: Ses Bilgisi' (T: 2, U: 0, K: 2), 'Osmanlı Türkçesi I' (T: 2, U: 0, K: 2), 'Uygarlık Tarihi' (T: 2, U: 0, K: 2), 'Ülkeler Coğrafyası' (T: 3, U: 0, K: 3), 'Yazılı Anlatım I' (T: 2, U: 0, K: 2), 2006 lisans programında 'Türk Dil Bilgisi II: Ses Bilgisi' (T: 2, U: 0, K: 2), 'Edebiyat Bilgi ve Kuramları II' (T: 2, U: 0, K: 2), 'Yazılı Anlatım II' (T: 2, U: 0, K: 2), 'Sözlü Anlatım II' (T: 2, U: 0, K: 2), 'Osmanlı Türkçesi II' (T: 2, U: 0, K: 2), 2018 lisans programında 'Edebiyat Bilgi ve Kuramları II' (T: 2, U: 0, K: 2), 'Osmanlı Türkçesi II' (T: 2, U: 0, K: 2), 'Türk Dil Bilgisi II' (T:

2, U: 0, K: 2), ‘Dil Eğitiminin Temel Kavramları’ (T: 2, U: 0, K: 2) dersleri bulunmaktadır. 3. yarıyılıda 1997 ve 2018 lisans programlarında altı, 2006 lisans programında ise dört ders bulunmaktadır. 1997 lisans programında ‘Türk Dil Bilgisi III: Kelime Bilgisi’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Eski Türk Edebiyatı I’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Yeni Türk Edebiyatı I’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Sözlü Anlatım’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği’ (T: 3, U: 0, K: 3), ‘Türk Tarihi ve Kültürü I’ (T: 2, U: 0, K: 2), 2006 lisans programında ‘Türk Dil Bilgisi III: Sözcük Bilgisi’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Türk Halk Edebiyatı I’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Eski Türk Edebiyatı’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Yeni Türk Edebiyatı I’ (T: 2, U: 0, K: 2), 2018 lisans programında ‘Çocuk Edebiyatı’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Türkçe Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Türk Halk Edebiyatı I’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Yeni Türk Edebiyatı I’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Türk Dil Bilgisi III’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Eski Türk Edebiyatı I’ (T: 2, U: 0, K: 2) dersleri bulunmaktadır. 4. yarıyılıda 1997 lisans programında altı, 2006 ve 2018 lisans programlarında ise beş ders bulunmaktadır. 1997 lisans programında ‘Türk Dilbilgisi IV: Cümle Bilgisi’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Eski Türk Edebiyatı II’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Yeni Türk Edebiyatı II’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Anlama Teknikleri: Okuma Dinleme’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Dil ve Kültür’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Türk Tarihi ve Kültürü II’ (T: 2, U: 0, K: 2), 2006 lisans programında ‘Türk Dilbilgisi IV: Cümle Bilgisi’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Türk Halk Edebiyatı I’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Eski Türk Edebiyatı II’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Yeni Türk Edebiyatı II’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Genel Dilbilimi’ (T: 2, U: 0, K: 2), 2018 lisans programında ‘Türkçe Öğretim Programları’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Türk Halk Edebiyatı II’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Yeni Türk Edebiyatı II’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Türk Dil Bilgisi IV’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Eski Türk Edebiyatı II’ (T: 2, U: 0, K: 2) dersleri bulunmaktadır. 5. yarıyılıda 1997 lisans programında altı, 2006 lisans programında dört, 2018 lisans programında üç ders bulunmaktadır. 1997 lisans programında ‘Eski Türkçe ve Metin İncelemeleri’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Konuşma ve Yazma Eğitimi’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Metin Bilgisi’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Yeni Türk Edebiyatı III’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Türk Halk Edebiyatı’ (T: 3, U: 0, K: 3), ‘Vatandaşlık Bilgisi’ (T: 3, U: 0, K: 3), 2006 lisans programında ‘Anlama Teknikleri I: Okuma Eğitimi’ (T: 2, U: 2, K: 3), ‘Anlama Teknikleri II: Dinleme Eğitimi’ (T: 2, U: 2, K: 3), ‘Çocuk Edebiyatı’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Dünya Edebiyatı’ (T: 3, U: 0, K: 3), 2018 lisans programında ‘Dinleme Eğitimi’ (T: 3, U: 0, K: 3), ‘Okuma Eğitimi’ (T: 3, U: 0, K: 3), ‘Dilbilimi’ (T: 2, U: 0, K: 2) dersleri bulunmaktadır. 6. yarıyılıda 1997 lisans programında dört, 2006 ve 2018 lisans programlarında üç ders bulunmaktadır. 1997 lisans programında ‘Orta Türkçe ve Metin İncelemeleri’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Çağdaş Türk Edebiyatı’ (T: 3, U: 0, K: 3), ‘Çocuk Edebiyatı’ (T: 3, U: 0, K: 3), ‘Sosyal Bilimleri Öğretimi’ (T: 2, U: 2, K: 3), 2006 lisans programında ‘Anlama Teknikleri I: Konuşma Eğitimi’ (T: 2, U: 2, K: 3), ‘Anlama Teknikleri II: Yazma Eğitimi’ (T: 2, U: 2, K: 3), ‘Yabancılarla Türkçe Öğretimi’ (T: 2, U: 0, K: 2), 2018 lisans programında ‘Yazma Eğitimi’ (T: 3, U: 0, K: 3), ‘Konuşma Eğitimi’ (T: 3, U: 0, K: 3), ‘Metindilbilim’ (T: 2, U: 0, K: 2) dersleri bulunmaktadır. 7. yarıyılıda 1997 lisans programında üç, 2006 ve 2018 lisans programlarında iki ders bulunmaktadır. 1997 lisans programında ‘Yaşayan Türk Lehçeleri’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Tiyatro ve Canlandırma’ (T: 2, U: 2, K:

3), ‘Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi’ (T: 2, U: 2, K: 3), 2006 lisans programında ‘Tiyatro ve Drama Uygulamaları’ (T: 2, U: 2, K: 3), ‘Türkçe Ders Kitabı İncelemeleri’ (T: 2, U: 0, K: 2), 2018 lisans programında ‘Dil Bilgisi Öğretimi’ (T: 2, U: 0, K: 2), ‘Tiyatro ve Drama Uygulamaları’ (T: 2, U: 0, K: 2) dersleri bulunmaktadır.

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu çalışmada Türkçe Öğretmenliği Lisans Programı’nın 1997, 2006 ve 2018 yıllarındaki ders sayıları, kredi miktarlar ve programlara giren ve çıkan dersler bağlamında mevcut durumları incelenmiştir. İncelemede tablolar ayrıntılı şekilde gözler önüne serilmiştir. Bu sayede daha net göstergeler ortaya konmuştur. Sonuçların sunumları araştırma soruları özelinde aşağıda sıralanmıştır.

Birinci araştırma sorusuna ilişkin sonuçlar genel olarak incelendiğinde, 1997 lisans programında 11, 2006 lisans programlarında 12 ders bulunurken, 2018 lisans programında ise 16 ders bulunmaktadır. Derslerin teorik, uygulamalı ve kredi durumlarına göre incelenmesi de yerinde bir bakış açısı sunacaktır. Bu minvalde; Teorik ders saatleri; 1997 lisans programı için 24, 2006 lisans programı için 30, 2018 lisans programı için 32 olarak belirlenmiştir. Uygulamalı ders saatleri; 1997 lisans programı için 24, 2006 lisans programı için 16, 2018 lisans programı için 12 olarak belirlenmiştir. Kredi miktarları; 1997 lisans programı için 36, 2006 lisans programı için 30, 2018 lisans programı için 34 olarak belirlenmiştir. Ayrıca lisans programlarından çıkarılan ve güncel olan lisans programına dâhil edilen dersler bulunmaktadır. 1997 ve 2006 lisans programlarında yer alan ‘Özel Öğretim Yöntemleri I’ ve ‘Özel Öğretim Yöntemleri II’ dersleri, 2018 lisans programında yer almamaktadır. 1997 lisans programında bulunan ‘Gelişim ve Öğrenme’ dersi, 2006 ve 2018 lisans programında bulunmamaktadır. 1997 lisans programında ‘Okul Deneyimi I’ ve ‘Okul Deneyimi II’ olarak iki tane bulunan dersler, 2006 ve 2018 lisans programlarında ‘Okul Deneyimi’ adı ile tek derse indirgenmiştir. 1997 lisans programında ‘Öğretmenlik Uygulaması’ olarak bir tane bulunan ders, 2006 ve 2018 lisans programlarında ‘Öğretmenlik Uygulaması I’ ve ‘Öğretmenlik Uygulaması II’ olmak üzere iki tane ders olarak tasarlanmıştır. 1997 lisans programında bulunan ‘Öğretimde Planlama ve Değerlendirme’ dersi, 2006 ve 2018 lisans programında bulunmamaktadır. 2006 ve 2018 lisans programlarında bulunan ‘Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi’ dersi, 1997 lisans programında bulunmamaktadır. 2018 lisans programında bulunan ‘Eğitim Sosyolojisi’, Eğitim Felsefesi’, ‘Türk Eğitim Tarihi’, ‘Eğitimde Araştırma Yöntemleri’, ‘Eğitimde Ahlak ve Etik’ dersleri, 1997 ve 2006 lisans programlarında bulunmamaktadır.

İkinci araştırma sorusuna ilişkin sonuçlar genel olarak incelendiğinde, 1997 lisans programında 5, 2006 lisans programlarında 12 ders bulunurken, 2018 lisans programında ise 9 ders bulunmaktadır.

Derslerin teorik, uygulamalı ve kredi durumlarına göre incelenmesi de yerinde bir bakış açısı sunacaktır. Bu minvalde; Teorik ders saatleri; 1997 lisans programı için 12, 2006 lisans programı için 26, 2018 lisans programı için 19 olarak belirlenmiştir. Uygulamalı ders saatleri; 1997 lisans programı için 2, 2006 lisans programı için 6, 2018 lisans programı için 2 olarak belirlenmiştir. Kredi miktarları; 1997 lisans programı için 13, 2006 lisans programı için 29, 2018 lisans programı için 20 olarak belirlenmiştir. Ayrıca lisans programlarından çıkarılan ve güncel olan lisans programına dâhil edilen dersler bulunmaktadır. 1997 lisans programında yer alan ‘Bilgisayar’ dersi, 2006 lisans programında ‘Bilgisayar I’ ve ‘Bilgisayar II’ olmak üzere iki ders konumlanmıştır. Bu ders, 2018 lisans programında ise ‘Bilişim Teknolojileri’ ismini almıştır. 2006 lisans programında ‘Bilimsel Araştırma Yöntemleri’, ‘Etkili İletişim’, ‘Topluma Hizmet Uygulamaları’, ‘Türk Eğitim Tarihi’, ‘Uygarlık Tarihi’ isimli dersler programa dâhil edilmiştir. 2018 lisans programında ‘Türk Dili I’ ve ‘Türk Dili II’ dersleri programa dâhil edilmiştir. 2006 lisans programına dâhil edilmiş olan ‘Bilimsel Araştırma Yöntemleri’, ‘Etkili İletişim’, ‘Türk Eğitim Tarihi’, ‘Uygarlık Tarihi’ isimli dersler, 2018 lisans programında yer almamaktadır. 2018 lisans programında ‘Türk Dili I’, ‘Türk Dili II’ ve ‘Dil ve Kültür’ isimli dersler dâhil edilmiştir.

Üçüncü araştırma sorusuna ilişkin sonuçlar genel olarak incelendiğinde, 1997 lisans programında 34, 2006 lisans programlarında 29 ders bulunurken, 2018 lisans programında ise 28 ders bulunmaktadır. Derslerin teorik, uygulamalı ve kredi durumlarına göre incelenmesi de yerinde bir bakış açısı sunacaktır. Bu minvalde; Teorik ders saatleri; 1997 lisans programı için 79, 2006 lisans programı için 60, 2018 lisans programı için 61 olarak belirlenmiştir. Uygulamalı ders saatleri; 1997 lisans programı için 6, 2006 lisans programı için 12 olarak belirlenmiştir. 2018 lisans programında ise herhangi bir uygulama dersi bulunmaktadır. Kredi miktarları; 1997 lisans programı için 83, 2006 lisans programı için 66, 2018 lisans programı için 61 olarak belirlenmiştir. Ayrıca lisans programlarından çıkarılan ve güncel olan lisans programına dâhil edilen dersler bulunmaktadır. 1997 lisans programında bulunan ‘Coğrafyaya Giriş’, ‘Uygarlık Tarihi’, ‘Ülkeler Coğrafyası’, ‘Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği’, ‘Türk Tarihi ve Kültürü I’, ‘Türk Tarihi ve Kültürü II’, ‘Sosyal Bilimleri Öğretimi’, ‘Yaşayan Türk Lehçeleri’ isimli dersler, 2006 ve 2018 lisans programlarında bulunmamaktadır. 2006 lisans programına ‘Yabancılarla Türkçe Öğretimi’ ve 2018 lisans programına ‘Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi’ isimli dersler dâhil edilmiştir. Bunun yanı sıra 2018 lisans programına ‘Dil Eğitiminin Temel Kavramları’, ‘Metindilbilim’, ‘Türkçe Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları’, ‘Türkçe Öğretim Programları’ isimli dersler dâhil edilmiştir. Sonuç itibarıyla, Türkçe öğretmenliği lisans programında meslek bilgisi, genel kültür ve alan eğitimi kapsamında bazı derslerin programdan çıkartılıp, bazı derslerin ise programlara girdiği anlaşılmaktadır. Ayrıca derslerin kredi miktarları, teori ve uygulama ağırlıklarının da değişim gösterdiği görülmektedir. Bu değişikliklerin nedeni çağın değişen koşullarına ayak uydurmakla ilgili olabilir. Yapılan bu değişikliklerin programlara olan katkısı ve programın verimliliğine ilişkin

araştırmalar yapılabilir. Bu kapsamda kapsamlı program değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilebilir. Özellikle bu üç programda da görev yapmış olan ğretim elemanları ile görüşmeler yapılarak nitel araştırma desenleri ile araştırmalar tasarlanabilir.

KAYNAKÇA

- Demirel, . (2017). *Eğitimde program geliştirme: Kuramdan uygulamaya*. Ankara: Pegem Akademi.
- Demirel, . ve Kaya, Z. (2012). *Eğitim ile ilgili temel kavramlar*. . Demirel, ve Z. Kaya (Ed.). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Ertürk, S. (2013). *Eğitimde “program” geliştirme*. Ankara: Edge Yayıncılık.
- Kavcar, C. (2002). Cumhuriyet döneminde dal ęretmeni yetiştirme. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Dergisi*, 35(1-2), 1-14.
- Kkahmet, L. (1997). *Eğitim programları ve ğretim*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Okçabol, R. (2005). *ğretmen yetiştirme sistemimiz*. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Ornstein, A. C., & Hunkins, F. P. (2014). *Eğitim programı: Temeller, ilkeler ve sorunlar*. ev. Ed. Asım Arı. Konya: Eğitim Yayın Evi.
- zelik, D. A. (2009). *Eğitim programları ve ğretim: Genel ğretim yöntemi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Özden, Y. (2014). *ğrenme ve ğretme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Senemoğlu, N. (2021). *Gelişim ğrenme ve ğretim: Kuramdan uygulamaya*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sönmez, V. (1993). *Eğitim felsefesi*. Ankara: Adım Yayıncılık.
- (URL-1). *Yayınlarmız*. <https://www.yok.gov.tr/yayinlar/yayinlarimiz> adresinden 15.12.2023 tarihinde ulaşılmıştır.
- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (1998). *Eğitim fakólterleri ęretmen yetiştirme programlarının yeniden düzenlenmesi*. <https://www.yok.gov.tr/yayinlar/yayinlarimiz> adresinden 14.12.2023 tarihinde ulaşılmıştır.
- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (2007). *ęretmen yetiştirme ve eğitim fakólterleri*. Ankara: Yükseköğretim Kurulu Yayını. <https://www.yok.gov.tr/yayinlar/yayinlarimiz> adresinden 15.12.2023 tarihinde ulaşılmıştır.
- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (2018). *Türkçe ğretmenliği lisans programı*. <https://www.yok.gov.tr/yayinlar/yayinlarimiz> adresinden 18.12.2023 tarihinde ulaşılmıştır.